

GRUNDLAGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 6/2005 rd

Regeringens proposition med förslag om godkännande av WIPO-fördraget om upphovsrätt och WIPO-fördraget om framföranden och fonogram samt till lagar om sättande i kraft av de bestämmelser i fördragen som hör till området för lagstiftningen

Till kulturutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 23 mars 2004 en proposition med förslag om godkännande av WIPO-fördraget om upphovsrätt och WIPO-fördraget om framföranden och fonogram samt till lagar om sättande i kraft av de bestämmelser i fördragen som hör till området för lagstiftningen (RP 29/2004 rd) till kulturutskottet för beredning och bestämde samtidigt att grundlagsutskottet ska lämna utlåtande till kulturutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- direktör Jukka Liedes, undervisningsministeriet

- lagstiftningsråd Sten Palmgren, justitieministeriet
- ecklesiastikråd Matti Halttunen, Kyrkostyrelsen
- juris kandidat Kristiina Harenko
- professor Mikael Hidén
- assistent Juha Lavapuro
- juris doktor, docent Pekka Lämsineva
- forskare Tuomas Mylly
- professor Olli Mäenpää
- juris doktor, docent Rainer Oesch
- professor Tuomas Ojanen
- professor Kaarlo Tuori
- professor Veli-Pekka Viljanen.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— kommunikationsministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner det den 20 december 1996 ingångna WIPO-fördraget om upphovsrätt samt det den 20 december 1996 ingångna WIPO-fördraget om framföranden och fonogram till de delar som fördragen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Dessutom förslås lagar om sät-

tande i kraft av de bestämmelser i fördragen som hör till området för lagstiftningen.

WIPO-fördraget om upphovsrätt har trätt i kraft internationellt den 6 mars 2002 och WIPO-fördraget om framföranden och fonogram den 20 maj 2002. För de fördragsslutande parter som ansluter sig till fördragen efter deras ikraftträ-

dande träder fördragen i kraft tre månader efter deponeringen av ratifikations- eller tillträdesinstrumenten hos WIPO:s generaldirektör.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president samtidigt som fördragen träder i kraft för Finlands del.

Enligt motiveringen till behandlingsordningen kan beslut om godkännande av fördragen fattas med en majoritet av de avgivna rösterna och lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen godkänner riksdagen bl.a. fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Upphovsrätten och anknytande rättigheter är av sådan typ och har sådana kopplingar till de grundläggande rättigheterna att fördragen utan vidare innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Därför kräver de riksdagens godkännande.

Europeiska gemenskapen har deltagit i fördragsförhandlingarna och kan utifrån en explicit bestämmelse i båda fördragen tillträda dem som fördragspart. Av propositionens motivering framgår att en avsevärd del av bestämmelserna hör till gemenskapslagstiftningen, trots att det inte redogörs närmare för hur behörigheten fördelas mellan gemenskapen och medlemsstaterna. Riksdagen har av hävd godkänt sådana blandade avtal men bara till den del de ingår i Finlands behörighet (t.ex. GrUU 16/2004 rd, s.2—3, GrUU 24/2004 rd, s.2, GrUU 48/2004 rd, s.3). Riksdagens beslut om godkännande måste därför formuleras i motsvarighet till denna praxis.

Grundlagsutskottet anser i linje med sin tidigare hållning att propositioner om fördrag som involverar delad behörighet måste beredas med tillbörlig hänsyn till behörighetsfördelningen.

Det ska framgå i vilka delar fördragen ingår i medlemsstaternas behörighet (GrUU 6/2001 rd, s. 3). Utskottet anser att kulturutskottet bör inhämta utredning i saken i samband med ärendets fortsatta beredning.

Fördragsbestämmelserna gäller inte grundlagen i den mening som avses i 94 §. Det betyder att beslut om fördragen fattas med en majoritet av de avgivna rösterna.

Fördragsbestämmelserna är inget problem med tanke på grundlagen och det finns inte heller något annat att anmärka på ur konstitutionell synvinkel. Därför kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Utlåtande

Grundlagsutskottet anför

att riksdagens godkännande krävs för WIPO-fördraget om upphovsrätt liksom för WIPO-fördraget om framföranden och fonogram till den del de hör till Finlands behörighet,

att beslut om båda fördragen fattas med en majoritet av de avgivna rösterna,

att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Helsingfors den 10 mars 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kimmo Sasi /saml
medl. Hannu Hoskonen /cent
Roger Jansson /sv
Irina Krohn /gröna
Miapetra Kumpula /sd
Annika Lapintie /vänst
Klaus Pentti /cent

Markku Rossi /cent
Simo Rundgren /cent
Arto Satonen /saml (delvis)
Seppo Särkiniemi /cent
Ilkka Taipale /sd (delvis)
Astrid Thors /sv
ers. Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Sami Manninen.